

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 15P/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622200883
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Fandáková, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2022:7622200883.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa Mgr. Jana Fandáková, LL.M., v právnej veci navrhovateľa: D. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., U. XX, t.č. P., U. XX, proti matke, ktorá návrh nepodala: Ž. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., t.č. B. D. XXX, za účasti maloletých detí: C. G., nar. XX.XX.XXXX, H. G., nar. XX.XX.XXXX a C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpených kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Maloleté deti C. G., nar. XX.XX.XXXX, H. G., nar. XX.XX.XXXX a C. G., nar. XX.XX.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Otec sa zaväzuje prispievať na výživu maloletej C. G., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, na maloletého H. G., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, na maloletého C. G., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, ktoré výživné sa otec zaväzuje uhrádzať k rukám matky vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred.

III. Styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 14P/119/2019 - 38 z 26.07.2019 v časti jeho druhého výroku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na Okresný súd Spišská Nová Ves bol dňa 24.02.2022 doručený návrh otca maloletých detí D. G.Á., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „otec“ alebo „navrhovateľ“), na začatie konania o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom C. G.R., nar. XX.XX.XXXX, H. G.Z., nar. XX.XX.XXXX a C.Z. G.Z., nar. XX.XX.XXXX. Otec svojím návrhom žiadal súd zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a jeho aby zaviazal prispievať na výživu maloletých detí vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

2. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že v jeho starostlivosti sú maloletí už viac ako tri roky a so synom H. G., nar. XX.XX.XXXX, má výchovné problémy. Dieťa je dlhodobo agresívne, uteká z domu, je závislé na omamných a psychotropných látkach. So svojou družkou vychováva aj jej štyri nepľnoleté deti a medzi maloletými dochádza k častým konfliktom. Výchovu detí viac otec nedokáže zabezpečiť aj

pre svoje zdravotné problémy. Príjmy otca toho času tvoria prídavky na deti a náhradné výživné, pretože matka maloletých si vyživovaciu povinnosť neplní.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves (ďalej len „kolízny opatrovník“) sa vo svojej správe zo dňa 06.05.2022 vyjadril, že odporúča súdu, aby návrhu otca vyhovel v celom rozsahu.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom pripojených spisov a listinných dôkazov na základe čoho zistil tento skutkový stav:

5. Z rodných listov maloletých C. G.R., nar. XX.XX.XXXX, H. G.S., nar. XX.XX.XXXX a C.I. G.I., nar. XX.XX.XXXX, vyplynulo, že pochádzajú zo vzťahu otca D.I. G.S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., U. XX, t.č. P., U. XX a matky Ž. A.L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., t.č. B. D. XXX

6. Maloleté deti boli rozhodnutím Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 3P/115/2018 zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na každé z maloletých detí sumou vo výške 30% zo sumy životného minima.

7. Otec maloletých detí dňa 30.08.2018 nastúpil na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice a maloleté deti boli uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 12P/214/2018 zo dňa 13.09.2018 dočasne zverené do starostlivosti E. J., nar. XX.XX.XXXX, U. XXXX/XX, P..

8. Rozsudkom Okresného súdu spišská Nová Ves sp. zn. 3P/256/2018 zo dňa 21.11.2018, boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti E. J., nar. XX.XX.XXXX, U. XXXX/XX, P..

9. Okresný súd Spišská Nová Ves, na návrh otca maloletých detí, rozsudkom sp. zn. 14P/119/2019 zo dňa 26.07.2019 zrušil náhradnú osobnú starostlivosť a opätovne zveril maloleté deti do starostlivosti otca a zaviazal matku prispievať na výživu maloletých detí sumou 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrené dieťa.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov (ďalej len „úrad“) o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch na strane matky maloletých detí, zo dňa 25.04.2022 vyplýva, že maloleté deti sú toho času u matky, v B. D., ktorá sa o nich riadne stará. Matka spolu s maloletými žije v domácnosti svojho otca p. D. A., kde obývajú 2 izbový murovaný dom. V domácnosti je zavedená elektrická energia a vodu odoberajú z miestnej studne. Maloletá C. G. navštevuje 6. ročník Š. W. Š.P. v B. D., maloletý H. G. navštevuje 4. ročník Š.H. W. Š. v B. D. a maloletý C. G. navštevuje 2. ročník W. Š. v B. D.. Ich školská dochádzka je dobrá, dosahujú priemerné výsledky a ich správanie je bezproblémové, nekonfliktné. Maloletí sú zdraví a majú bežné záujmy primerané svojmu veku. Matka maloletých detí poberá prídavky a finančne jej vypomáha starý otec. Otec toho času matke na výživu maloletých neprispieva. So zverením maloletých detí matka súhlasí a chce sa o nich aj naďalej starať. So zverením maloletých detí matke súhlasí aj starý otec, ktorý rodine poskytol bývanie.

11. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 06.05.2022 vyplýva, že otec spolu s družkou E. J., nar. XX.XX.XXXX, bývajú v trojizbovom byte v jednoposchodovom obytnom dome, ktorý je zariadený a pravidelne udržiavaný. V dome majú zavedenú elektrinu, za ktorú platia 100 Eur mesačne, vodu užívajú z prírodného zdroja. Je nezamestnaný, jeho družka je poberateľkou rodičovského príspevku na ich spoločné dieťa J., nar. XX.X.XXXX v sume 280 Eur. K tomu poberá prídavok v sume 25,88 Eur. Otec sa pri návšteve vyjadril, že v poslednom období mal problémy s výchovou syna H., u ktorého aj podal návrh na jeho umiestnenie do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, v ktorom ale neuviedol vážne dôvody, pre ktoré by musel byť umiestnený v zariadení. Otcovi bolo odporúčané, aby navštívil so synom psychológa, u ktorého bol na prvom vyšetrení, ale na opakované kontroly sa už nedostavil. Maloletý H. v evidencii sociálnej kurately bol vedený od roku 2019, kedy sa dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Deti sú od začiatku mesiaca marec 2022 u matky, kedy sa so starým otcom detí dohodol, že si pre ne príde.

12. Dňa 09.05.2022 sa na Okresnom súde Spišská Nová Ves konalo pojednávanie o návrhu otca na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, za prítomnosti otca maloletých detí a kolízneho opatrovníka. Matka maloletých detí prítomná nebola, doručenie bolo vykázané. Svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnila.

13. Podľa § 180 zákona č. 160/2014 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) súd rozhodol, že sa bude pojednávať v neprítomnosti matky.

14. Na pojednávaní, dňa 09.05.2022, súd vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletých detí, ktorý uviedol, že matka maloletých nevie čítať ani písať a možno v tom bol problém, prečo sa nedostavila na súd. Maloletí sú u matky už asi 3 mesiace, kde navštevujú aj školu. Matka maloletých detí žije s jej otcom, keďže jej matka zomrela. S Danou a Danielom nie sú výchovné problémy. Maloletý Peter zrejme navštevuje psychiatra, pretože berie už aj lieky. Okrem týchto maloletých detí má otec ešte jedno sedem mesačné dieťa. Otec nie je toho času evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ale chce sa zaevidovať a poberať dávku v hmotnej núdzi.

15. Kolízny opatrovník v záverečnej reči navrhol zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca určiť minimálne výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa od právoplatnosti rozsudku.

16. Súd na zistený skutkový stav aplikoval tieto právne predpisy a vec takto posúdil:

17. Podľa Čl. 4 Základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

18. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

21. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

22. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

23. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

24. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

25. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

27. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

28. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že maloleté deti sú v osobnej starostlivosti matky od marca 2022. Matka maloletým deťom zabezpečuje potrebnú starostlivosť a pri šetrení pomerov v jej domácnosti vyjadrila súhlas so zverením maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Matka prihlásila deti na povinnú školskú dochádzku do školského zariadenia v obci, v ktorej toho času spoločne bývajú. Zo správy úradu zo dňa 25.04.2022 vyplýva, že výchovné prostredie v domácnosti matky je pre maloletých vhodné a so zverením do osobnej starostlivosti matky vyjadril súhlas aj kolízny opatrovník po predchádzajúcom šetrení rodinných, bytových a sociálnych pomerov na strane matky.

31. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd vyhodnotil, že zverenie maloletých do osobnej starostlivosti matky bude v ich najlepšom záujme a zároveň prvým výrokom určil, že obaja rodičia sú oprávnení

maloletých zastupovať a spravovať ich majetok, keďže obom rodičom prislúchajú rodičovské práva a povinnosti podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine.

32. Vyživovacia povinnosť predstavuje kompenzáciu osobnej starostlivosti o dieťa. Maloleté deti majú právo zdieľať životnú úroveň svojich rodičov. Ak je životná úroveň rodičov rozdielna, následne sa premietne do výšky vyživovacej povinnosti k maloletým deťom. Súd pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti zohľadní na strane každého rodiča jeho zárobky, majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnú starostlivosť o dieťa a domácnosť.

33. Poskytovanie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa je formu plnenia si vyživovacej povinnosti k nezaopatrenému dieťaťu. Spočíva v zabezpečení najmä bývania, stravy, ošatenia, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania a pod. Ak druhý rodič dieťaťu neposkytuje osobnú starostlivosť je potrebné určiť mu vyživovaciu povinnosť a kompenzovať tak absenciu osobnej starostlivosti.

34. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Zvyčajne ide o bežné náklady zahŕňajúce bývanie, stravu, ošatenie, obuv, zabezpečenie školských potrieb, zdravotnej starostlivosti, prepravy a iných poplatkov, ktoré zabezpečujú maloletému dieťaťu štandardnú kultúru života. Na konkrétnej výške priemerných mesačných nákladov sa bude podieľať každý z rodičov v rozsahu, ktorý zodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom.

35. K pomerom matky maloletých detí súd zistil, že toho času nemá žiaden príjem, žije v domácnosti svojho otca, ktorý jej finančne vypomáha a na domácnosť mu nič neprispieva.

36. K majetkovým pomerom otca maloletých detí súd zistil, že je toho času nezamestnaný a nemá žiaden príjem. Okrem vyživovacej povinnosti na C. G., nar. XX.XX.XXXX, H. G., nar. XX.XX.XXXX a C. G., nar. XX.XX.XXXX, má otec ešte vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu, ktoré má zo vzťahu s terajšou partnerkou.

37. Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, súd určil otcovi vyživovaciu povinnosť v minimálnej zákonom stanovenej výške 30 % zo sumy životného minima mesačne na každé nezaopatrené neplnoleté dieťa, keďže toho času nedosahuje žiadne príjmy, a je odkázaný len na sociálne dávky vyplácané zo strany štátu.

38. Pokiaľ ide o úpravu styku, rodičia nenavrholi upraviť styk otca s maloletými deťmi a súd má za to, že tento styk nebolo potrebné upravovať.

39. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal ich náhradu, nakoľko súd nezistil žiadne závažné skutočnosti, aby bolo potrebné zaviazat' na ich úhradu niektorého z účastníkov konania, súd o týchto trovách preto rozhodol podľa § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. (§ 62 ods. 1 CMP). Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.